

R

OD HRONIČNIH ZAPALJENSKIH REUMATSKIH BOLESTI

Prim.dr Mirjana Lapčević

Predsednica ORS-a

Kongres UReS/ORS, Niš 22.09.2019.god.

„Ne odlaži uoči rano“

- Projekat „Ne odlaži uoči rano“ kroz 20 KME edukovao je izabrane lekare u 14 gradova u Srbiji o značaju rane dijagnoze hroničnih artritisa, pobednički poster na EULAR PARE konferenciji u Pragu.
- Na X kongresu lekara opšte /porodične medicine 28.09.19.god. na Zlatiboru jedna od tri glavne teme je „Prednosti rane dijagnoze hroničnih artritisa“.
- Na edukaciji izabranih lekara treba stalno raditi.

Vodič za RA, EULAR-ove preporuke

U CILJU postavljanja rane dijagnoze i savremenog lečenje obolelih od RA:

- Izabrani lekari, koristeći Vodič za RA 2013.godine, treba prepoznaju simptome hroničnih artritisa i upute pacijenta odmah reumatologu uputom bez termina.
- Reumatolozi tako upućene pacijente primaju istog dana u Klinikama za rani artritis, prema dogovoru sa Udruženjem reumatologa Srbije (UReS).
- Reumatolozi po postavljanju dijagnoze preduzimaju lečenje prema EULAR-ovim preporukama.
- Pacijenti treba da se pridržavaju vodiča za pacijente:T2T, AGORA, naši vodiči i daju lični doprinos uspešnosti lečenja.

Dinamika lečenja

- Što pre postaviti dijagnozu,
- Što pre započeti terapiju lekovima koji modifikuju tok bolesti (LMTB), Metotrexat (**MTX**) je zlatni standard
- Što pre, ako je potrebno, uvesti drugi, ako je potrebno i moguće i treći LMTB
- Edukovati pacijenta da bude partner u lečenju

Dinamika lečenja

- Ako posle šest meseci primene LMTB nije postignut odgovarajući klinički odgovor tj. nije postignuta remisija ili bar poboljšanje DAS28 skora za najmanje 1,2 ili više ili postoje elementi nepodnošljivosti LMTB reumatolog pripremljenog pacijenta upućuje na konzilijum za biološku terapiju,
- Potrebno je objasniti bolesniku da aktivnim učešćem u lečenju pomaže doktoru da ga uspešno leči.

Svako treba da uradi svoj deo posla

- Izabrani lekar prepoznao HAR i odmah uputio pacijenta reumatologu
- Reumatolog što pre postavio dijagnozu HRA
- Reumatolog započne lečenje prema preporukama EULAR-a
- Pacijent aktivno učestvuje u svom lečenju
- Najveći procenat obolelih od HRA će zajedno sa reumatologom staviti bolest pod kontrolu, ući u remisiju
- Na taj način će se sprečiti invalidnost i očuvati radna sposobnost obolelih od HRA i kvalitet života u vezi sa zdravljem
- „Ne odlaži vreme je za rad“

„Ne odlaži vreme je za rad“

- anketirano je 136 obolelih od HAR.
- Četvrtina anketiranih je nezaposlena,
- a kao razlog polovina njih navodi slabiji učinak od osoba bez invaliditeta,
- 87% zaposlenih bi prihvatilo prekvalifikaciju,
- trećina izjavljuje da poslodavci ne poznaju njihovu bolest i njenu prognozu i
- isto toliko da nisu fleksibilni po pitanju njihovih potreba.

„Ne odlaži vreme je za rad“

- Da bi zaposlili osobu za koju znaju da boluje od reumatskih bolesti tvrdi 88% od 75 anketiranih poslodavaca,
- a 60% je upoznato sa merama države u oblasti podsticaja zapošljavanja osoba sa invaliditetom.
- Da nisu koristili beneficije za zapošljavanje osoba sa invaliditetom izjavilo je 68% poslodavaca,
- 89% smatra da osobe sa invaliditetom podjednako mogu da doprinesu ostvarenju poslovnih rezultata, a
- 96% bi omogućili prekvalifikaciju obolelog za rad na drugo radno mesto.

„Ne odlaži vreme je za rad“

- Potrebno je ohrabriti obolele od RA i poslodavce da postoji zajednički interes za zapošljavanje obolelih.
- Uputiti obolele od HAR u NSZZ da dobiju procenu invaliditeta
- Ohrabriti ih da rade
- Preporučiti im banjsko lečenje i rehabilitaciju
- Uputiti ih što pre na ortopedskohirurške intervencije

Izveštaj RFZO-a

- 2018 1478, RA 828
- 2019 1775, RA 985 (1731, aktivno 668)
- 297, RA 127
 - redukcija doze,
 - donacija farmakoloških kompanija)
 - kako je je to RFZO učestvovao?
- Budžet je zajednički
- 3%
- 10%
- Odnos uloženo dobijeno najpovoljniji je kod HAR

“ MULTICENTRIČNA STUDIJA ISPITIVANJA UTICAJA BIOLOŠKE TERAPIJE NA RADNU PRODUKTIVNOST I KVALITET ŽIVOTA OBOLELIH OD REUMATOIDNOG ARTRITISA”

- Anketiranje pacijenata je obavljeno u mesecu julu i avgustu 2019.godine.

- Broj anketiranih pacijenata:

	Pacijenti na biološkoj terapiji	Pacijenti na konven. lekovima
--	------------------------------------	----------------------------------

• Beograd	369	85
• Novi Sad		
• KCV	29	20
• SBRBNS (Jodne Banje)	0 (207)	0
• Kragujevac	25	18
• Niš	105	30
• UKUPNO:	528	153

- **UKUPNO ANKETA: 528 (985) 457 (54%) svaki drugi oboleo od RA.**

“ MULTICENTRIČNA STUDIJA ISPITIVANJA UTICAJA BIOLOŠKE TERAPIJE NA RADNU PRODUKTIVNOST I KVALITET ŽIVOTA OBOLELIH OD REUMATOIDNOG ARTRITISA”

Pacijenti na biološkoj terapiji Mabtheromu IRB, 90 pacijenata

- anketirano **59 (66%)**
- nije vraćena pošta **14**
- infarkt **1**
- šlog **1**
- preminuo **1**
- očekuje promenu terapije zbog problema sa očima **1**
- odbili anketu **2**
- nepostojeći tel.i adrese **6**
- vraćena pošta (pogrešna adresa) **1**
- odsutni iz Srbije **3**
- radi u inostranstvu **1**
- **Ukupno: 90**

ORS, HELPER

- Potrebno je da reumatolozi, fizijatri, medicinske sestre/tehničari, fizioterapeuti, radni terapeuti edukuju pacijente
- Potrebno je da svi upućujete pacijente na ORS
- Edukovanje pacijent – partner, odgovornost
- Potrebno je da i pacijenti preuzmu odgovornost
- HELPER (pomoćnik pacijentu) edukovani aktivista ORS-a
 - jedan u Institutu za reumatologiju Beograd (IRB)
 - jedan u Kliničkom centru Vojvodine i Jodnoj Banji
 - jedan u Kliničkom centru Kragujevac
 - jedan u Institutu Niška Banja (INB)

Zaključak

- Svi zajedno moramo raditi na tome da se što veći procenat obolelih od HAR leči biološkom terapijom

I da se što više obolelih od reumatskih bolesti učlani u ORS jer je to korisno za njih, a pomoć je za lekare.